

АСОЦИАЦИЯ НА
ПРОКУРОРИТЕ
В БЪЛГАРИЯ

АСОЦИАЦИЯ НА ПРОКУРОРИТЕ В БЪЛГАРИЯ
ЧЛЕН НА МЕЖДУНАРОДНАТА АСОЦИАЦИЯ НА ПРОКУРОРИТЕ /IAP/

КОНСТИТУЦИОНЕН СЪД

гр. София, ул. "Пиротска" № 7,
тел. 02/9219 330, fax 02/9885895
E-mail : apb@prb.bg,
Internet: <http://apb.prb.bg>

Вх. № 382/В
Дата 13.09.21г.

ДО: КОНСТИТУЦИОННИЯ СЪД

НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

СТАНОВИЩЕ

на Управителния съвет

на Асоциацията на прокурорите в България

по конст. дело № 10/ 2021 на КС

Конституционният съд на Република България е сезиран с искане за обявяване на противоконституционността на чл. 234г от НК в частта „независимо чия собственост е”, чл. 242 ал. 8 от НК в частта „и когато не е собственост на дееца”, чл. 280 ал. 4 в частта „или му е предоставена доброволно” и чл. 281 ал. 3 от НК в частта „или му е предоставена доброволно”.

Характерното за четирите оспорени норми от НК е възможността съдът да постанови отнемане в полза на държавата на моторно превозно средство, превозно средство или преносно средство, които не са собственост на осъденото за съответното деяние лице. Това правомощие на съда се явява изключение от общото правило по чл. 53 ал. 1 от НК, че съдът отнема в полза на държавата предметът или средството за извършване на престъплението само при наличие на две кумулативно предвидени предпоставки: 1/ осъденият да е собственик на вещта и 2/ отнемането да е предвидено в особената част на НК, както и изключение от възможността за отнемане на вещи, предмет или средство на престъплението (дори и непринадлежащи на дееца), притежаването на които е забранено (чл. 53, ал. 2, б. „а“ от НК).

Омбудсманът на Република България е счел, че е налице противоречие между оспорените норми и конституционните разпоредби на чл. 17 ал. 1 и ал. 3, чл. 56 и чл. 122 ал. 1 от КРБ. Изложил е съображения, че интензивно

АСОЦИАЦИЯ НА
ПРОКУРОРИТЕ
В БЪЛГАРИЯ

АСОЦИАЦИЯ НА ПРОКУРОРИТЕ В БЪЛГАРИЯ
ЧЛЕН НА МЕЖДУНАРОДНАТА АСОЦИАЦИЯ НА ПРОКУРОРИТЕ /АР/

гр. София, ул. "Пиротска" № 7,
тел. 02/9219 330, fax 02/9885895
E-mail : apb@prb.bg,
Internet: <http://apb.prb.bg>

засягане на конституционния принцип за неприкосновеност на частната собственост, поради липсата на възможност за заинтересованото лице да организира и защити своите права пред съда, противоречи на основния закон.

УС на АПБ застъпва мнението, че искането за обявяване на противоконституционността на посочените разпоредби, е основателно, именно поради липсата на ефективни правни средства за защита за собственика на превозното средство, послужило за осъществяване на посочените престъпни състави (в осъществяването на които въпросният собственик не участвал), което, съгласно конституционно атакуваните разпоредби, подлежи на отнемане в полза на държавата. В тази насока напълно споделяме аргументите, изложени от Съда на ЕС в решение по дело C-393/19 с предмет преюдициално запитване, отправено на основание чл. 267 ДФЕС от Апелативен съд – гр. Пловдив (релевирано и от Омбудсмана), които не е нужно да бъдат повтаряни в настоящото изложение. Разпоредбите на чл. 17 и чл. 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз намират своята конституционната регламентация в чл. 17, ал. 1 и 3, чл. 56 и чл. 57 от Конституцията на Република България. Сходна регламентация на правото на собственост се съдържа и в чл. 1 от Протокол № 1 към Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи. За несъответствието на чл. 242, ал. 8 от българския НК с изискванията на тази разпоредба Европейският съд по правата на човека е имал възможност да се произнесе по дело *Unsped Paket Servisi v. Bulgaria*, както удачно е посочено в искането.

Следва да добавим още един довод към изложеното в искането на Омбудсмана на Република България и в посочените съдебни актове: постановеното отнемане в полза на държавата на някое от основанията, оспорени пред КС, възпрепятства собственика на откраднатото моторно превозно средство, превозно или преносно средство, да потърси съдебна закрила на своето нарушено право на собственост, признато по силата на чл. 78 ал. 2 от Закона за собствеността и в три годишния срок от кражбата да ревандикира собствената си вещ от владелеца – несобственик. В очертаната хипотеза правоимащият собственик не е длъжен и не може да предвиди, че претендираното МПС е било или ще бъде използвано за извършване на престъпление, респ. ще бъде отнето в полза на държавата. В противоречие с принципа за правовата държава (чл. 4 ал. 1 и ал. 2 от КРБ) невладеещият собственик не получава в пълен обем правна защита на неприкосновеността на своята собственост, която следва да е регламентирана във вътрешната

правна уредба. Разбира се, този аргумент е приложим само по отношение на разпоредбите на чл. 242, ал. 8 и чл. 234г., ал. 3 от НК.

Отнемането в полза на държавата на МПС, превозно или преносно средство, на някое от основанията, оспорени пред КС, при липса на законова процедура, в която да защити своето право на собственост, лишава собственика от фактическата възможност да упражнява своите права, с което е нарушен чл. 17 ал.1 от КРБ, прокламиращ, че правото на собственост се гарантира от закона.

Застъпваме становището, че противоконституционността на посочените разпоредби е изводима единствено от липсата на изискуемата законова уредба за гарантиране в наказателното производство на възможност за защита на правото на собственост на лицето, неучаствало в престъпното деяние, но чието моторно превозно, превозно или преносно средство подлежи на отнемане в полза на държавата поради обстоятелството, че е послужило за осъществяване на инкриминираните деяния. Наличието на подобна правна регламентация в бъдеще би могло да гарантира изискуемите стандарти за защита на собствеността дори при реализиране на подобна процедура.

По изложените съображения Управителният съвет на Асоциацията на прокурорите в България изразява становището, че искането на Омбудсмана на Република България се явява основателно. Намираме, че нормите на чл. 234г от НК в частта „независимо чия собственост е”, чл. 242 ал. 8 от НК в частта „и когато не е собственост на дееца”, чл. 280 ал. 4 в частта „или му е предоставена доброволно” и чл. 281 ал. 3 от НК в частта „или му е предоставена доброволно”, при настоящата липса на ефективни правни средства за защита на собствениците на превозните средства, подлежащи на отнемане в полза на държавата, противоречат на чл. 17, ал. 1 и ал. 3 и на чл. 56 и чл. 57 от Конституцията на Република България.

С уважение,
Владимир Николов
Председател на Асоциацията на прокурорите в
България

